

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากประเทศไทยมีระบบการค้าแบบเสรี มีการติดต่อค้าขายกับนานาประเทศ ทั้งมีทรัพยากรธรรมชาติและปัจจัยอื่นมากมายที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน จึงมีหลายประเทศมาลงทุนประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยเข้ามาในรูปแบบบริษัทข้ามชาติ (Multi-National Corporation) เช่น มีสาขา (Branch) หรือเข้ามาถือหุ้นเป็นบริษัทย่อย (Subsidiaries) เป็นต้น ซึ่งตามกฎหมายคือ ประมวลรัษฎากร นิติบุคคลต่างประเทศที่มีเงินได้หรือผลกำไรจากการประกอบกิจการในประเทศไทยต้องเสียภาษีเงินได้ให้แก่ประเทศไทย ตามหลักทฤษฎีแหล่งเงินได้ (Source Rule) ปรากฏว่าในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษี นิติบุคคลต่างประเทศต่างร้องเรียนว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมาย เนื่องจากการตีความ มาตรา 65 ตรี (13) (14) แห่งประมวลกฎหมายรัษฎากร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นที่สำนักงานใหญ่ในต่างประเทศหรือที่เรียกว่า Overhead Expenses เช่น ค่าเช่าสำนักงาน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าเครื่องเขียน เครื่องใช้ ค่าลิฟท์หรือ เครื่องมือเครื่องใช้ เป็นต้น มาหักเป็นค่าใช้จ่ายของสาขาในประเทศไทย ซึ่งนิติบุคคลต่างประเทศเหล่านี้ได้ทางแก้ปัญหาโดยเริ่มต้นจากการตั้งผู้แทนขึ้นมาเจรจาขายอู่ยัติปัญหานี้กับกรมสรรพากร และได้มีการอุทธรณ์การประเมินภาษีของเจ้าหน้าที่งานในประเด็นนี้ ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือได้มีการฟ้องคดีในที่สุด แต่นิติบุคคลต่างประเทศก็เห็นว่าผลของการดำเนินการแก้ปัญหาดังกล่าวยังไม่ได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมายจากปัญหานี้จึงทำให้เกรงว่าจะเป็นแรงกระตุ้นใ้นิติบุคคลต่างประเทศเพิ่มการหลีกเลี่ยงภาษีที่จะต้องชำระให้แก่ประเทศไทยยิ่งขึ้น จึงเป็นปกติธรรมดาของบริษัทข้ามชาติ (MNC'S) อยู่แล้วที่จะพยายามหลีกเลี่ยงการชำระภาษีแก่ประเทศที่ตนเข้าไปลงทุน (Host Country) โดยสาขาอาจแปลงธุรกิจเป็นบริษัทย่อยซึ่งสามารถหลีกเลี่ยงภาษีอากรได้หลายวิธีเพราะบริษัทย่อย โดยเนื้อแท้

ก็คือตัวบริษัทข้ามชาตินั้นเองซึ่งสามารถกำหนดใหม่การค้าขาย บริการ ฯลฯ ได้ตามอำเภอใจ ในระดับหนึ่งวิธีการที่บริษัทย่อนิยมใช้ก็คือ การโอนกำไรออกไปโดยวิธีการตั้งราคาโอน (Transfer Pricing) หรือการปรับราคาขาย Royalty, Trademark หรือ Knowhow เป็นต้น ซึ่งกฎหมายไทย คือ ประมวลรัษฎากร มาตรา 65 ทวิ และ 65 ครี ไม่สามารถป้องกันได้

ดังนั้นจึงเห็นควรแก้ไขและป้องกันปัญหานี้โดยเร็วโดยการวิเคราะห์และตีความ ประมวลรัษฎากร มาตรา 65 ครี (13) (14) เสียใหม่ และวิเคราะห์ถึงการนำเอาวิธีการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลแบบ Unitary Method มาใช้ ซึ่งวิธีการเก็บภาษีแบบนี้ สามารถตั้งเอากำไรที่สาขาหรือบริษัทย่อยได้โอนออกไปจากประเทศกลับมาจากสำนักงานใหญ่ หรือบริษัทแม่ ทั้งยังสามารถแก้ปัญหาการหักค่าใช้จ่ายบางอย่างของสาขาที่เกิดขึ้นที่สำนักงานใหญ่ ดังกล่าวได้ เพราะกำไรที่โอนมาจากสำนักงานใหญ่นั้น เป็นกำไรที่หักค่าใช้จ่ายทั้งหมดออกแล้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อชี้ให้เห็นถึงความไม่เป็นธรรมของการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยเฉพาะ นิติบุคคลต่างประเทศ ตามมาตรา 66 และ 76 ทวิ บางจุด จึงได้เสนอแนะวิธีการเก็บภาษี แบบ Unitary Method ซึ่งจะให้ความเป็นธรรมต่อประเทศไทยและ MNC'S และ ยังเป็นการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีของ MNC'S อีกด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้เขียนมุ่งวิเคราะห์บทบัญญัติมาตรา 65 ครี (13) (14) มาตรา 66 และมาตรา 76 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร โดยมุ่งเน้นถึงการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษี ในส่วนค่าใช้จ่ายของนิติบุคคลต่างประเทศที่เข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทยที่เกิดขึ้นที่ สำนักงานใหญ่ ซึ่งนิติบุคคลต่างประเทศที่เข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทยที่จะกล่าวถึง นี้จะกล่าวถึง เฉพาะนิติบุคคลต่างประเทศที่ต้องเสียภาษีจากฐานกำไรสุทธิโดยต้องมีการคำนวณ กำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ และ 65 ครี แห่งประมวลรัษฎากรเท่านั้น กล่าวคือ นิติบุคคล

ต่างประเทศตามมาตรา 66 และ 76 ทวิ และบริษัทย่อยที่มีบริษัทแม่ถือหุ้นทั้งหมด นอกจากนี้
จะยังได้ศึกษาถึงวิธีการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลแบบ Unitary Method ที่ใช้อยู่ในบาง
รัฐของประเทศสหรัฐอเมริกาว่าสมควรที่จะนำเข้ามาใช้เก็บภาษีนิติบุคคลต่างประเทศตามมาตรา
66 และมาตรา 76 ทวิ และบริษัทย่อยดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research)
ซึ่งศึกษาค้นคว้าจากประมวลรัษฎากร คำอธิบายประมวลรัษฎากร บทความในหนังสือวารสาร
แนวคำพิพากษาศาลฎีกา หนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากร คำสั่งกรมสรรพากร
คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรอนุสัญญาเพื่อเว้นการเก็บภาษีซ้อนระหว่างประเทศ
ไทยกับประเทศต่าง ๆ ทั่วบทกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และคำรตต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
วิธีการเก็บภาษีแบบ Unitary Method ตลอดจนคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ

ส่วนการศึกษาวิจัยใช้วิธี Descriptive and Analytical Method
กล่าวคือ เมื่อรวบรวมข้อมูลและแบบระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสารแล้ว จะใช้แนวอนุมานเชิง
พิจารณาและทำการวิเคราะห์วิจารณ์หลักเกณฑ์ตลอดจนประเด็นข้อโต้แย้งทั้งปวงพร้อมทั้งปวง
พร้อมทั้งข้อเสนอนี้ในเรื่องดังกล่าวนี้

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

การวิจัยเรื่องดังกล่าวคาดว่าจะมีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ทำให้การใช้ประมวลรัษฎากรเป็นไปอย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย
หรือจะทำให้ได้วิธีการเก็บภาษีแบบ Unitary Method ซึ่งจะก่อให้เกิดความเป็นธรรม
แก่ทั้งฝ่ายผู้เสียภาษีและฝ่ายจัดเก็บภาษี
2. ทำให้ได้วิธีการเก็บภาษีที่ง่ายขึ้น เป็นธรรม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดปัญหาการหลีกเลี่ยง
ภาษีเป็นผลดีแก่ประเทศ Host Country และเป็นประโยชน์แก่รัฐในการ
บริหารการจัดเก็บภาษีให้สอดคล้องกับหลักภาษีอากรที่ดี ทั้งในด้านหลักความเป็นธรรม
หลักการยอมรับและหลักการหารายได้